

35. Teurastamolaitos¹⁾

Yleistä. Lihantuotanto oli maassamme v. 1970 kaikkiaan 220.6 milj. kg, jossa oli lisäystä edellisestä vuodesta 5.8 %. Sianlihaa tuotettiin 105.5 milj. kg, jossa lisäystä oli 16.7 milj. kg ja naudanlihaa 106.1 milj. kg, jossa oli vähennystä 5 milj. kg edellisestä vuodesta. Hevosen, lampaan ja siipikarjan lihaa tuotettiin yhteensä 9.7 milj. kg.

Maasta vietiin lihaa 19.8 milj. kg, josta oli sianlihaa 10 milj. kg. Lihankulutus kasvoi 2.3 kg henkilöä kohden vuodessa ollen kaikkiaan 42 kg henkilöä kohden.

Teurastamolaitoksen teurastusosaston toiminta lisääntyi edellisestä vuodesta n. 4 % ylittäen 100 000 kpl:n teurastuksen. Kaikkiaan teurastettiin 102 040 teuraseläintä yhteispainoltaan yli 10 milj. kg. Vientiin, joka suuntautui Ruotsiin, Länsi-Saksaan, Englantiin ja Neuvostoliittoon, teurastettiin 547 984 kg.

Lihantukkuemyyntihallin toiminta jatkui edellisen vuoden suuruisena. Syväjäädyyttämön toiminta jatkui vilkkaana samoin toiminta kalatukkukeskuksessa ja vihannestukkukeskuksessa. Sivutoiminnassa oli niin ikään lisäystä.

Vuoden aikana uusittiin maidontarkastamon ilmanvaihto sekä tehtiin eräitä huoneitilojen järjestelyjä ja peruskorjauksia. Pääomamenot olivat n. 100 000 mk.

Vuoden alussa siirtyi ns. Agrokseen alue teurastamolaitoksen hallintaan.

Teurastamolaitoksen taloudellinen tulos muodostui voitolliseksi.

Henkilökunta. Henkilökunnan lukumäärä oli kertomusvuoden lopussa 104. Näistä oli vakinaisia viranhaltijoita 19, tilapäisiä 2, viransijaisia 1, sopimuspalkalla 29 sekä tuntipalkalla olevaa henkilökuntaa 53.

Eläkkeelle siirtyivät apul.kirjanpit. Elsa Vaara 3.8., laboratorion vahtim. Niilo Ahlqvist 1.8., teurastaja Martti Saaristo 1.12. ja alikonemest. Väinö Mahkonen 1.6.1970 lukien.

Yleinen teurastamo

Teurastusosastoilla teurastettiin ja tarkastettiin kertomusvuoden kuluessa alempana mainitut määrät eri eläimiä.

Sonneja	9 679
Lehmiä	22 401
Hiehoja ja isoja vasikoita	4 832
Pikkuvasikoita	1 743
Lampaita ja vuohia	2 913
Sikoja yli 50 kg	56 854
Sikoja alle 50 kg	2 755
Hevosia + hirvi	865

Yhteensä 102 042

Edellä luetellut ruhot vastasivat 10 129 927 kg lihaa, josta 45.8 % naudakarjan, 0.4 % lampaan, 51.3 % sian ja porsaan sekä 2.5 % hevosen lihaa.

Teurastuksen jakautuminen eri kuukausille käy ilmi eripainoksen taulukosta n:o I.

¹⁾ Kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja teurastamolaitoksen toimintakertomuksen eripainoksessa.

Teurastusosastoilla hylättiin kertomusvuoden aikana lihaa 30 769 kg ja elimiä 78 230 kg, joten tältä osastolta hylätyn lihan kokonaismäärä oli 108 999 kg.

Teurastusosastoilla teurastetut eläimet tuotiin teurastamolaitokselle maanteitse.

L i h a n t a r k a s t a m o

Lihantarkastamossa tarkastettiin kertomusvuonna 161 087 kg lihaa. Tarkastukset kohdistuivat allamainittuihin ruholajeihin.

Sonneja	14
Lehmiä	492
Hiehoja ja isoja vasikoita	281
Pikkuvasikoita	2 445
Lampaita ja vuohia	425
Sikoja ja porsaita	148
Hevosia	49
Villisikoja	23
	Yhteensä 3 877

Tarkastuksen jakautuminen eri kuukausille käy ilmi eripainoksen taulukosta n:o II.

Lihantarkastamossa hylättiin kertomusvuoden aikana lihaa 33 655 kg ja elimiä 5 844 kg, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 39 499 kg.

T u k k u h a l l i

Tukkumyyntihallin käyttö ruholajeittain oli kertomusvuonna seuraava:

Nautoja	71 289
Isoja vasikoita	20 335
Pikku vasikoita	5 016
Lampaita	9 980
Sikoja	88 502
Hevosia, hirviä	1 230
	Yhteensä, kpl 196 352
Muuta tavaraa, kg	476 665
Yhteensä, kg	17 854 781

L a b o r a t o r i o

Laboratoriossa suoritettiin vuoden kuluessa 230 täydellistä bakteriologista tutkimusta, 1 024 keittokoetta ja pH-määrittystä sekä 1 592 mikroskooppista ja 59 780 trikinoskoopista tutkimusta. Trikiinien varalta tutkittiin 59 757 sikaa ja porsasta sekä 23 villisikaa, joista 1 villisiassa todettiin trikiinitaluti. Täydelliseen bakteriologiseen tutkimukseen otettiin 0.2 % kaikista tarkastetuista ruhoista eli yhteensä 230 ruhoa. Näistä oli 120 teurastusosastolta ja 110 lihantarkastamolta. Hylätyksi tuli 130 ruhoa eli 56.5 % tutkimukseen otetuista. Hylkäämisperusteet olivat: bakteeripitoisuus 59, patologisanatomiset syyt 12, vieras haju ja korkea pH-arvo 3, lihan antibioottipitoisuus 4, sekä kahden tai useamman em. syyn perusteella 52.

Vain keittokoe ja pH-määrittys suoritettiin 1 024 ruhosta, mikä oli 1.0 % kaikista tarkastetuista ruhoista. Näistä oli 694 teurastusosastolta ja 330 lihantarkastamolta. Vieraan hajun ja korkean pH-arvon perusteella hylättiin 161 ruhoa eli 15.7 % tutkimukseen otetuista.

Ilman laboratoriotutkimuksia hylättiin suoraan 399 ruhoa eli 0.4 % kaikista tarkastetuista ruhoista.

Pernaruton varalta tutkittiin 1 vasikka. Tulos oli kielteinen.

Tuberkuloositutkimuksia suoritettiin 1 410 siasta, 1 porsaasta, 5 lehmästä, 1 hiehosta ja 1 vasikasta.

Haponkestäviä sauvoja todettiin 1 229 näytteestä, joista 1 lehmän, 1 hiehon ja 1 vasikan näytteet lähetettiin jatkotutkimuksiin Valtion eläinlääketieteelliseen laitokseen. Tulokset hiehon ja vasikan osalta olivat kielteiset, lehmän osalta tutkimukset jatkuivat.

Eryityisesti salmonellojen toteamiseksi otettiin näytteet 4 vasikasta ja 4 pikkuvasikasta sekä pintanäytteitä lihanleikkupuödyistä, -laudoista, -tukeista sekä lihamyllyistä, yhteensä 68. Salmonella typhimurium todettiin 2 pikkuvasikassa, kaikki pintanäytteet olivat

salmonellojen osalta kielteiset. Antibioottien varalta tutkittiin kaikki täydelliseen bakteriologiseen tutkimukseen otetut 230 ruhoa sekä lisäksi 12 ruhoa keittokokeiden yhteydessä. Positiivisia olivat tutkimukset 3 lehmän, 1 hiehon ja 1 vasikan osalta. Sairasteurastamossa teurastettiin 35 lehmää, 5 sonnia, 2 hiehoa, 4 vasikkaa, 2 pikkivasikkaa, 19 sikaa, 9 porsasta ja 15 hevosta. Lisäksi obdusoitiin kuolleena saapunut 1 lehmä, 1 sonni, 1 hieho, 1 lammas, 2 pikkivasikkaa, 11 sikaa ja 2 porsasta.

Laboratoriossa suoritti vuoden aikana 6 eläinlääkäriä lihantarkastukseen ja 1 trikiinipilars trikiinitarkastukseen liittyvän harjoittelun.

Tarkastuseläinlääkäriin toteamat taudit ja niistä aiheutuneet toimenpiteet ilmenevät eripainoksen taulukosta n:o VI.

Teurastamon kautta yleiseen kulutukseen kertomusvuonna tulleet lihamäärät kuukausittain käyvät ilmi eripainoksen taulukosta n:o III.

Syväjäädyttämö

Syväjäädyttämön kaikki pakkastilat olivat vuokrattuina läpi vuoden, samaten ullakot ja osittain myös aulat. Syväjäädyttämön pakasvarastoihin säilytettäväksi otetut tavaramäärät kuukausittain käyvät ilmi eripainoksen taulukosta n:o IV.

Vihannestukkukeskus

Vihannestukkukeskukseen neuvottelukuntaan kuuluivat kertomusvuonna teurastamolaitoksen lautakunnan valitsemina teurastamolaitoksen toim.joht. Antti Rentola puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana kontt.pääll. Bengt Krook. Ostoasiakkaiden edustajana oli kauppias I. Fagersten (varalla joht. U. Sorsakivi) ja rva Ethel Luoto (varalla A. Niskanen). Myyntiasiakkaiden edustajana oli hortton. Nils Åström ja puutarh. Jaakko Paananen.

Kalatukkukeskus

Kertomusvuoden aikana tuotiin Helsinkiin kalaa kalatukkukeskukseksi annettujen ilmoitusten mukaan kaikkiaan 7 878 466 kg, josta suolattua kalaa 773 061 kg, tuoretta ja jäädytettyä kalaa 7 089 533 kg ja savustettua kalaa 15 872 kg. Yksityiskohtaiset tiedot kalan tuonnista lähetyspaikkakunnittain ilmenevät eripainoksen taulukosta n:o V.

Kalantuonti Helsinkiin kuljetustavan mukaan:

Tuoretta ja jäädytettyä kalaa

	kg	kg
vesitse	1 996 291	
autoilla	5 002 301	
rautateitse	90 941	7 089 533

Suolattua kalaa

vesitse	663 760	
autoilla	109 301	773 061

Savustettua kalaa

autoilla		15 872
Yhteensä		7 878 466

Hallinto ja sivutoiminta

K ä y t t ö o s a s t o

H ö y r y ä ostettiin kertomusvuoden aikana sähkölaitokselta yhteensä 24 426 tn 211 178 mk:n hintaan, joten keskihinta oli 8.65 mk/tn. Eri osastot kuluttivat höyryä seuraavasti: teurastusosasto 12 814 tn, syväjäädyttämö 1 759 tn, vihannestukkukeskus 169 tn, sivutoiminta 9 109 tn ja hallintorakennus 575 tn.

V e d e n k u l u t u s oli kaikkiaan 291 280 m³ ja jakautui se seuraavasti: lämmin vesi 45 358 m³, hallintorakennus 4 758 m³, jäätehdas 866 m³, teurastusosasto 85 915 m³,

syväjäädyyttämö 81 699 m³, vihannestukkukeskus 5 300 m³ sekä sivutoiminta 67 384 m³. Veden hinta oli kertomusvuoden ajan 45 p/m³.

S ä h k ö v i r t a ostettiin sähkölaitokselta 10 000 voltin suurjännitteisenä ja muunnettiin se teurastamolaitoksen omilla muuntoasemilla 380/220 volttiin. Vuoden kuluessa ostettiin sähkövirtaa 3 813 920 kWh 253 807 mk:n hinnasta, joten kWh:n keskihinta oli 6.65 p. Sähkön kulutus jakautui seuraavasti: teurastusosasto 1 100 511 kWh, syväjäädyyttämö 1 624 100 kWh, sivutoiminta 1 001 309 kWh, vihannestukkukeskus 78 000 kWh ja hallintorakennus 10 000 kWh.

Teurastamon jäädytyshuoneita ja jäätehdasta varten syväjäädyyttämön konehallissa olevat neljä ammoniakkikompressoria kävivät vuoden aikana yhteensä 16 881 t ja oli niiden sähkövirrankulutus yhteensä 543 000 kWh.

Syväjäädyyttämön 19 pakkasvaraston ja 5 jäädytyshuoneen jäädyttämistä varten oli konehallissa 7 ammoniakkikompressoria, joiden käyntiajat olivat yhteensä 32 539 t. Neljää pakastustunnelia varten olevat 4 ammoniakkikompressoria olivat vuoden aikana käyneet yhteensä 5 228 t. Sähkövirran kulutus syväjäädyyttämön jäädytyskoneissa oli yhteensä 1 164 400 kWh.

Menojen ja tulojen yhdistelmä

	Menot		Tulot		Tulos	
	Talousarvio	Menot	Talousarvio	Tulot	Talousarvio	Liike
Yleinen teurastamo	2 061 070	2 373 781	1 940 000	2 197 968	- 54 743	- 175 813
Syväjäädyyttämö	997 850	992 022	1 090 000	1 096 484	+ 12 312	+ 104 462
Vihannestukkukeskus	206 933	206 833	220 000	222 789	+ 2 889	+ 15 956
Kalatukkukeskus	267 440	263 643	187 000	214 339	+ 31 136	- 49 304
Sivutoiminta	361 507	502 502	495 000	657 522	+ 21 527	+ 155 020
Yhteensä, mk	3 894 800	4 338 781	3 932 000	4 389 102	+ 13 121	+ 50 321

Rahoitustase joulukuun 31 päivänä 1970

<i>Aktiivat:</i>	mk	mk	<i>Passiivat:</i>	mk	mk
Rahat ja pankkisaamiset			Tilivelat		
Kassa	231		Menojäämät	86 163	
Shekkitilit	65 008		Muut tilivelat	67 358	153 521
Postisiirtotili	1 613		Varaukset		
Alitilitittäjä	50	66 902	Siirtyneet määrärahat		479 249
Saamiset			Siirtyvät erät		
Tulojäämät	218 287		Ennakkotulot		48 732
Sekalaiset saamiset ...	231	218 518	Talletetut vieraat varat		486
Laskennalliset saatavat		479 249	Laskennalliset velat		
			Kaupungin keskuskassa		32 360
			Tilikauden voitto		50 321
			Yhteensä	764 669	764 669
			Yhteensä	764 669	764 669

Kantaomaisuustase joulukuun 31 päivänä 1970

<i>Vastaavaa:</i>	mk	<i>Vastattavaa:</i>	mk
Arvopaperit	14 400	Pääomavelka kaupungille	12 080 643
Irtain käyttöomaisuus	48 852		
Rakennukset ja kiinteät laitteet	9 898 204		
Tonttialueet	2 119 187		
	<u>Yhteensä 12 080 643</u>		<u>Yhteensä 12 080 643</u>